

מלאכים קטנים

'מאיפה צצו הילדים', ספרו המבריק של אנדרס בארבה, מפלרטט עם סיפורי אימה ופנטזיה כדי לברק לילדות את הצורה

מאיפה צצו הילדים // אנדרס בארבה
מספרדית: ליה נירגד | כתר | 189 עמודים

בשיאה של הפרשה שנמצאת בלב הרומן, המ' ספר קורא לבתו החורגת את 'הנסיך הקטן' ומגלה שספר הילדים האלמותי של אנטואן דה-סנט אכופרי מעורר בו רחייה. "פתאום הבנתי שמדובר בטקסט ודוני בתכלית, זאב בשלוש שכבות של כבש". אי-הנוחות מתעוררת מיד במ' פגש של הנסיך עם השועל, שאומר לו, "בשבילי אתה ילד כמו מאה אלף ילדים אחרים, אבל אם תביית אותי, נהיה זקוקים זה לזה". כמה עמודים אחר כך, הנסיך מוכיח שלמד היטב את הלקח, כשהוא עומד מול שדה שושנים ומכריז: "אינכן רומות כלל לשושנה שלי, אתן לא כלום, ערייזן, איש לא ביית אתכן".

התמימות שמיוחסת לנ' סיך הקטן הופכת, לשיטתו של המספר, לציניות הרסנית כשהוא נדרש ל-32 הילדים המזוהמים וחסרי השם שמופיעים יום אחד בסך קריסטובל - עיר מהבילה השוכנת בגבול הג'ונגל של צפון-מזרח ארגנטינה, שאליה עקר עם משפח'תו כדי לשמש כפקיד בלשכת הרווחה. "ממש כמו

ציור של רג'ינה פארה

הנסיך הקטן, גם אנחנו חשבנו שהאהבה הפרטית שלנו לילדים שלנו משנה אותם", הוא מודה. בני-גוד לילדים הפרטיים, הילדים האלמונים שהשת'לטו על רחובות העיר היו "דומים לעוד מאה אלף ילדים אחרים", ילדים שלא היינו זקוקים להם. שלא היו זקוקים לנו. ואותם, כמובן, היה צורך לביית". הילדים האלה, והתהייה מאיפה הופיעו פתאום, עומדים במרכז ספרו של אנדרס בא-

רבה, שנבחר לפני שנתיים לסופר הכותב בספרדית המבטיח ביותר של המגזין 'גרנטה'. זו לא מחמאה מו-גזמת. 'מאיפה צצו הילדים' הוא רומן מרשים שמבקש לאתגר תפיסות מקובלות על ילדים ועל מושג הילדות עצמו. הוא מפרק את האמו-נה הנאיבית שבעזרת סכל-נות, אהבה ללא תנאי ומינון מדויק של ריטליין אפשר לתקן - או "לביית" - את הילד הבעייתי ביותר. מצד אחד, ברור שהילדים האלה - ילדים אינדיאנים חסרי משפחה שמקבצים גרבות כדי להשיג מעט אוכל - הם קורבנות של סיטואציה חברתית שאין להם שלי-

טה עליה. מצד שני, הוא מעמיס עליהם תפקיד ששמור בדרך כלל לפושעים מועדים: יצורים פרועים, לא צפויים, חסרי אינסטינקט מוסרי

שמעמירים בסכנה את הסדר החברתי עצמו. זה חומר שמתאים לסרטי אימה, ו'מאיפה צצו הילדים' יוצר לרגעים את התחושה שלפחות ברמת העלילה הפתרון יגיע מעולם המתים המה-לכים, או איזה טירוף על-טבעי בסגנון סטיבן קינג. בארבה מפלרטט באופן מודע עם הפיתוי להפקיע את הסיפור מהעולם האמיתי (גם אם העולם האמיתי

תי כאן הוא עיר נידחת שהג'ונגל מאיים לבלוע אותה), אל עולם הפנטזיה, ומתכתב עם קלישאות הריאליזם הפנטסטי שמוזוהות עם ספרות דרום אמריקאית: לא רק מוצאם של הילדים לא ברור, הם גם דוברים שפה שמוכנת רק להם, ויש להם מין יכולת להופיע פתאום כאילו בכוח המחשבה. הם גם מסוגלים ליצור איזה קשר לא ברור, כמעט טלפתי, עם הילדים הנורמלים, המבויתים, של העיירה; אפילו גורמים לחלקם לנטוש את משפ'חותיהם ולהצטרף אליהם. כדי לנטרל את האפקט הפנטסטי, בארבה מעגן את הסיפור בשלל פרטים שאמורים להעמיק את הוודאות שלו: כתבות בעי-תונים על הפרשה, סרט דוקומנטרי שנעשה עליה, צילומים ממצלמות אבטחה, ציטוטים של פסיכר-לוגים ומומחי חינוך או פרוטוקולים משיבות של מחלוקת הרווחה העירונית.

בהדרגה, האיום שמסביבים הילדים הופך מוח-שי יותר ויותר. קיבוץ הנדבות האגרסיבי הופך למעשי וגר-ליזם ולחטיפת ארנקים מקשי-שות, ואלה מתגלגלים להתקפה רצחנית בסופרמרקט מקומי

רונן טל

שמסתיימת בהרוגים ופצועים. ההתקפה הזאת, שנגמרת כאותה מהירות לא מוסכרת שבה החלה, גורמת לאחראים בעירייה וברשויות החוק להבין שהגיע הרגע לעשות משהו נחוש כדי להרחיק סופית את הסכנה. "מעל לכל ריחפה תחושה קשה יותר מספירת הקורבנות, וראית ומוחשית לאין שיעור, הידיעה הוודאית שכל זה לא היה אלא צעד רא-

שון בתהליך בלתי הפיך". הסימפטום המובהק של התהליך הזה הוא העובדה שתושבי העיירה מתחילים להסתכל על הילדים שלהם עצמם - אלה שהיו קודם תמונת ראי של הילדים האלימים - כעל אויבים. אהבה הודית מתחלפת בפתח, ובארבה לא מחמיץ את ההזדמנות לתהות אם אי פעם היה הברדל אמיתי בין השניים. ככל שהספר מתקדם לקראת סופו, הוא גולש למחזות של פסיכולוגיית מעמקים - הילדים מתגוררים, כך מתברר, בתוך מערכת מסועפת של תעלות ביוב שנמצאת מתחת לרחו-בות ולבתים ולכיכרות - וחלום הבלהות שאיים על שלום התושבים הוא גם השתוללות פרועה של תת-מודע קולקטיבי שנמאס לו להיות כלאו.

לבארבה יש כישרון יוצא דופן לנסח משפטים מבריקים. הנה אחד שמסכם את הספר כולו, וגם חותר תחתיו: "לפעמים נדמה לך שכדי לרדת אל תהומות נפש האדם נחוצה צוללת רבת עוצמה - ובסוף אתה מוצא את עצמך בחליפת צלילה, מנסה לשקוע באמבטיה ביתית".

עוד 3 ספרים על ילדים רצחניים

- הזרע הרע < וויליאם מארץ > חייבים לדבר על קווין < ליוול שרייבר > בעל זבוב < וויליאם גולדינג >